

Verdeling van ouderdoms- pensioen bij scheiding

In dit informatieblad leest u informatie over uit elkaar gaan en het verdelen van het ouderdomspensioen.

Inhoud

A. Inleiding scheiden en uw pensioen	3
B. De verdeling van het ouderdomspensioen	4
C. De gevolgen voor het nabestaandenpensioen	6
D. Scheiden en internationale situaties	7
E. Levensgebeurtenissen na de verdeling van het pensioen	7
F. Vragen die u misschien heeft	8
G. Woordenlijst	9
H. Waar kunt u terecht voor hulp of informatie?	10

Gebruik dit informatieblad

U kunt dit informatieblad gebruiken als achtergrondinformatie over de verdeling van ouderdomspensioen en als hulp bij het invullen van het 'Mededelingsformulier in verband met verdeling van ouderdomspensioen bij scheiding'.

DOEN!

Wat is uit elkaar volgens de wet?

Dit informatieblad gaat over de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding. Volgens deze wet is een scheiding een echtscheiding of scheiding van tafel en bed of een beëindiging van het geregistreerd partnerschap.

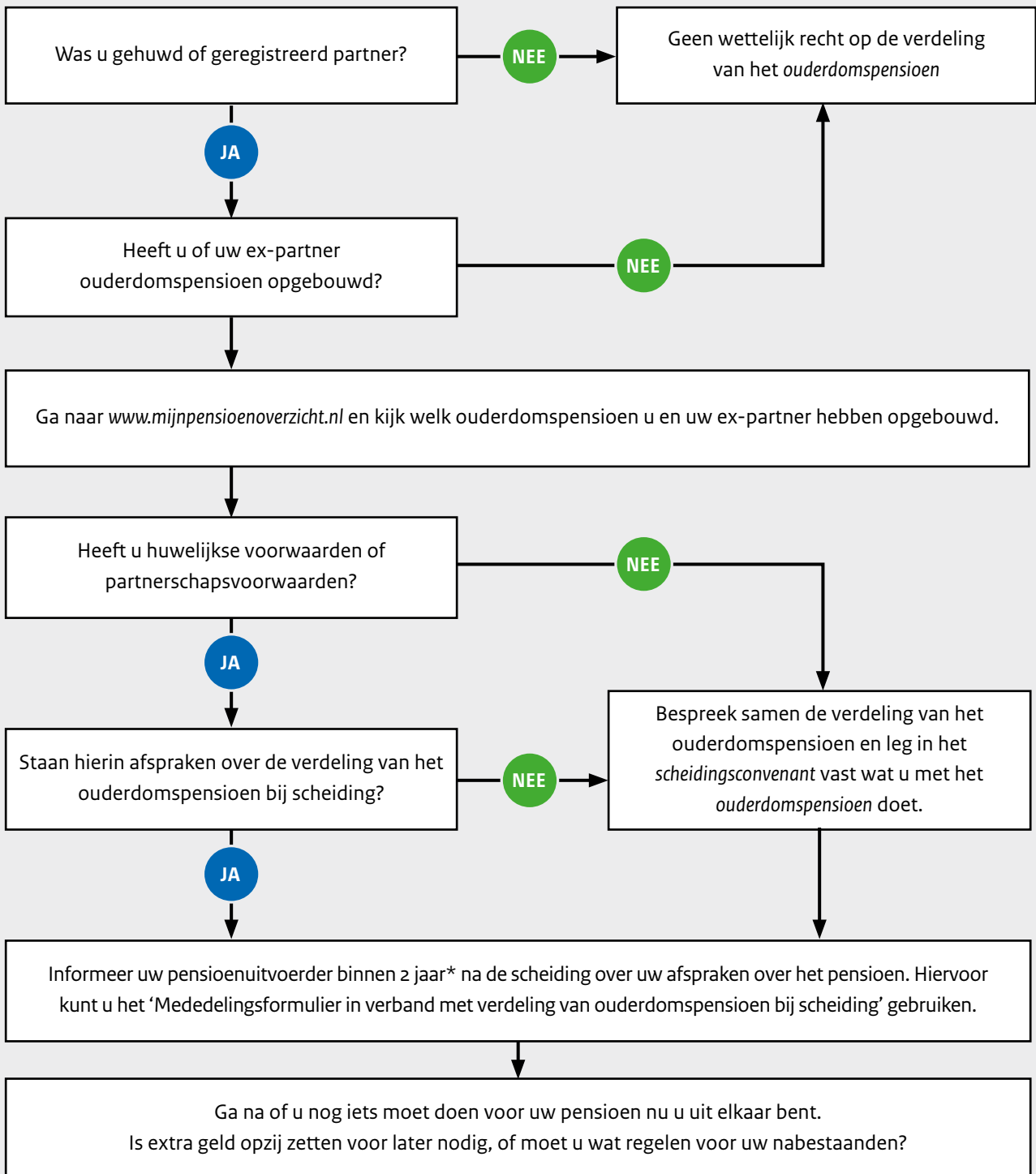
In dit informatieblad wordt met *scheiding* een van deze drie vormen van scheiding bedoeld, tenzij anders aangegeven in de tekst.

In dit informatieblad staan schuingedrukte woorden

Soms ziet u in de tekst een *schuingedrukt woord* staan. Dit woord leggen we uit in de woordenlijst achterin dit informatieblad.

Hoe werkt het verdelen van ouderdomspensioen bij scheiding

* Als u geen ouderdomspensioen verdeelt dan kunt u het ingevulde formulier ook na twee jaar van het tijdstip van de scheiding insturen.

A. Inleiding scheiden en uw pensioen

U en uw partner zijn of gaan uit elkaar. Dan moet er vaak veel geregeld worden: de zorg voor de kinderen verdelen, de inboedel en spaarrekeningen verdelen, *alimentatie* berekenen, de zoektocht naar een ander huis, enzovoort. Dit vraagt veel aandacht en energie.

Pensioen, ook dat nog?!

Graag vragen we uw aandacht voor dit belangrijke onderwerp. Want een scheiding kan ook invloed hebben op uw pensioen. Beide ex-partners moeten nadenken over een aantal zaken rondom pensioen.

Welke pensioenen zijn er?

In Nederland verdelen we pensioen in:

1. Pensioen van de overheid (AOW)
2. Pensioen bij de werkgever
3. Privé-pensioen (lijfrenteverzekering, banksparen)

Dit informatieblad gaat alleen over het pensioen onder 2, het pensioen bij de werkgever. Het gaat om pensioen dat u en/of uw ex-partner heeft opgebouwd of nog opbouwt bij een werkgever. U leest niets over het verdelen van privé-pensioen, andere bezittingen en/of schulden. Bespreek die zaken met de advocaat of mediator die bij de scheiding betrokken is.

Het pensioen bij de werkgever

Het pensioen bij de werkgever bestaat meestal uit twee onderdelen:

- Ouderdomspensioen
Inkomen dat de partner die het pensioen opbouwt, ontvangt vanaf de pensioendatum.
- Nabestaandenpensioen (partnerpensioen en wezenpensioen)
Inkomen dat de partner en/of kinderen mogelijk ontvangen na het overlijden van de partner die het pensioen opbouwt.

Wat is er aan de hand?

Bij een *scheiding* hebben beide ex-partners recht op de helft van het ouderdomspensioen dat tijdens het huwelijk of partnerschap door de andere ex-partner is opgebouwd. Dat staat in de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding. U kunt ook een andere verdeling van het ouderdomspensioen afspreken, u kunt kiezen voor splitsing van het ouderdomspensioen (conversie) of helemaal afzien van verdeling van het ouderdomspensioen. Daarnaast heeft het einde van het huwelijk of partnerschap vaak ook gevolgen voor het partnerpensioen.

Geef de afspraken binnen 2 jaar na het tijdstip van de scheiding door

DOEN!

Het is belangrijk dat u de scheiding en de afspraken over de verdeling van het ouderdomspensioen binnen 2 jaar na het tijdstip van scheiding doorgeeft aan de pensioenuitvoerder.

Het tijdstip van scheiding is:

- ingeval van echtscheiding dan wel beëindiging van het geregistreerd partnerschap: de datum van inschrijving van de beschikking in de registers van de burgerlijke stand;
- ingeval van scheiding van tafel en bed: de datum van inschrijving van de beschikking in het huwelijksgoederenregister.

Als u de pensioenuitvoerder binnen 2 jaar informeert, zorgt deze ervoor dat hij het ouderdomspensioen na pensioendatum uitbetaalt aan u en uw ex-partner. Als u dit niet binnen 2 jaar na scheiding doet, moeten u en uw ex-partner de uitbetaling van het ouderdomspensioen na de pensioendatum zelf onderling regelen.

U heeft een samenlevingscontract

De Wet verevening pensioenrechten bij scheiding is niet van toepassing op ongehuwd samenwonenden die uit elkaar gaan. Woont u samen en heeft u een samenlevingscontract? Dan kunt u hierin hebben afgesproken dat u het ouderdomspensioen verdeelt als u en uw partner uit elkaar gaan. Of u maakt afspraken over de verdeling van het ouderdomspensioen op het moment dat u uit elkaar gaat. Er zijn *pensioenuitvoerders* die meewerken aan de verdeling en uitbetaling van ouderdomspensioen als ongehuwd samenwonenden uit elkaar gaan. Maar let op, *pensioenuitvoerders* zijn niet verplicht om mee te werken aan de verdeling en uitbetaling van het ouderdomspensioen als samenwoners uit elkaar gaan.

Het ouderdomspensioen wordt niet altijd verdeeld. In de wet staat een ondergrens voor uitbetaling door de pensioenuitvoerder. Het bedrag dat de pensioenuitvoerder zou moeten betalen aan de ex-partner die niet zelf het pensioen heeft opgebouwd, moet op het moment van scheiding meer zijn dan € 467,89 bruto per jaar (bedrag per 1 januari 2017). Een klein ouderdomspensioen wordt dus niet verdeeld.

B. De verdeling van het ouderdomspensioen

Het verdelen van het ouderdomspensioen is een wettelijk recht. De overheid en *pensioenuitvoerders* noemen dit verdelen ook wel ‘verevenen van pensioen’. In dit informatieblad houden we het op verdelen van ouderdomspensioenen. De ene partner heeft recht op een deel van het ouderdomspensioen van de andere partner, en andersom. Dit recht hebben de ex-partners alleen als sprake is van een *scheiding*.

Verdelen van het ouderdomspensioen

Bij de verdeling van het ouderdomspensioen blijven de pensioenen van de ex-partners aan elkaar verbonden. De ex-partner ontvangt het ouderdomspensioen als de ex-partner die het pensioen heeft opgebouwd met pensioen gaat.

Bij echtscheiding en beëindiging van een geregistreerd partnerschap krijgt de *pensioenuitvoerder* automatisch bericht. Dat gebeurt na inschrijving van de echtscheiding of beëindiging van het geregistreerd partnerschap in de *Basisregistratie Personen*. Een scheiding van tafel en bed wordt niet ingeschreven in de *Basisregistratie Personen*. De *pensioenuitvoerder* ontvangt daardoor geen bericht.

De afspraken die u en uw ex-partner maken over de verdeling van pensioen moet u zelf doorgeven aan de *pensioenuitvoerder*. Hiervoor gebruikt u het ‘Mededelingsformulier in verband met de verdeling van ouderdomspensioenen bij scheiding’. U vindt het formulier op www.rijksoverheid.nl/verdeling-ouderdomspensioen.

Bij het maken van afspraken over wat u met het opgebouwde ouderdomspensioen doet, heeft u vier mogelijkheden:

1. U verdeelt geen ouderdomspensioen (u sluit de toepassing van de wet uit).
2. Elke partner krijgt de helft van het opgebouwde ouderdomspensioen.
3. U kiest voor een andere verdeling van het opgebouwde ouderdomspensioen.
4. U wilt het opgebouwde ouderdomspensioen splitsen (*conversie*).

Wat is de beste keuze voor mij?

De keuze hangt af van uw persoonlijke wensen en omstandigheden. We raden u aan om dit te bespreken met de deskundige die u heeft ingeschakeld bij uw scheiding. Of schakel voor deze vragen een financieel adviseur in.

1. U verdeelt geen ouderdomspensioen

Als u geen ouderdomspensioen verdeelt, kiest u ervoor om de toepassing van de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding uit te sluiten. Die afspraak staat in de *huwelijkse voorwaarden*, *partnerschapvoorwaarden* of in het *scheidingsconvenant*.

Wat doet u als u geen ouderdomspensioen verdeelt?

- Eén van de ex-partners vult het ‘Mededelingsformulier in verband met de verdeling van ouderdomspensioenen bij scheiding’ in.
- Beide ex-partners ondertekenen dit formulier.
- Stuur het formulier naar de *pensioenuitvoerder* waar het ouderdomspensioen opgebouwd is. Dit hoeft niet binnen twee jaar na het tijdstip van de scheiding.
- Zijn er meer *pensioenuitvoerders*? Stuur dan een formulier naar elke *pensioenuitvoerder* waar u of uw ex-partner tijdens het huwelijk of geregistreerd partnerschap ouderdomspensioen heeft opgebouwd.
- Bij elk formulier stuurt u een *gewaarmerkte kopie* mee van de *huwelijkse voorwaarden*, *partnerschapvoorwaarden* of het *scheidingsconvenant*. U kunt ook een *gewaarmerkt uittreksel* opsturen.

2. Elke partner krijgt de helft van het opgebouwde ouderdomspensioen

Volgens de standaardregel heeft elke ex-partner recht op de helft van het ouderdomspensioen dat de andere ex-partner heeft opgebouwd tijdens het huwelijk of geregistreerde partnerschap.

Wat doet u als ieder de helft van het opgebouwde ouderdomspensioen krijgt?

- Het is voldoende als één van de ex-partners het ‘Mededelingsformulier in verband met de verdeling van ouderdomspensioenen bij scheiding’ invult en ondertekent. Uiteraard mag u het samen invullen en ondertekenen.
- Dit formulier stuurt u naar de *pensioenuitvoerder* waar het ouderdomspensioen geregeld is.
- Zijn er meer *pensioenuitvoerders*? Stuur dan een formulier naar elk *pensioenuitvoerder* waar u of uw ex-partner tijdens het huwelijk of geregistreerd partnerschap ouderdomspensioen heeft opgebouwd.
- **Stuur dit formulier binnen twee jaar na het tijdstip van de scheiding op.** Dan betaalt de *pensioenuitvoerder* het ouderdomspensioen na de pensioendatum rechtstreeks uit aan beide ex-partners.

3. U kiest voor een andere verdeling van het opgebouwde ouderdomspensioen

Afspraken over een andere verdeling van het ouderdomspensioen maakt u bij het begin, tijdens of aan het einde van uw huwelijk of geregistreerd partnerschap. De afspraken staan in de *huwelijkse voorwaarden*, *partnerschapvoorwaarden* of in het *scheidingsconvenant*.

Wat doet u als u kiest voor een andere verdeling?

- Eén van de ex-partners vult het 'Mededelingsformulier in verband met de verdeling van ouderdomspensioen bij scheiding' in.
- Beide ex-partners ondertekenen dit formulier.
- Dit formulier gaat naar de *pensioenuitvoerder* waar het ouderdomspensioen geregeld is.
- Zijn er meer *pensioenuitvoerders*? Stuur dan een formulier naar elke pensioenuitvoerder waar u of uw ex-partner tijdens het huwelijk of geregistreerd partnerschap ouderdomspensioen heeft opgebouwd.
- **Doe dit binnen twee jaar na het tijdstip van de scheiding.** Dan betaalt de *pensioenuitvoerder* het ouderdomspensioen rechtstreeks uit aan beide ex-partners.
- Bij elk formulier stuurt u een *gewaarmerkte kopie* mee van de *huwelijkse voorwaarden*, *partnerschapvoorwaarden* of het *scheidingsconvenant*. U kunt ook een *gewaarmerkt uittreksel* opsturen.

Aan welke andere verdelingen kunt u denken?

Standaard is dat elke ex-partner recht heeft op 50% van het tijdens het huwelijk of geregistreerd partnerschap door de andere ex-partner opgebouwde ouderdomspensioen. Wat kunt u afspreken?

- U kunt kiezen voor een andere procentuele verhouding: de ene ex-partner houdt bijvoorbeeld 70% van het opgebouwde ouderdomspensioen, de andere ex-partner krijgt 30% van het opgebouwde ouderdomspensioen.
- U kunt het pensioen verdelen over een andere periode dan de periode waarin u gehuwd was of een geregistreerd partnerschap had.

4. U kiest voor splitsing van het ouderdomspensioen (*conversie*)

U en uw ex-partner kunnen er ook voor kiezen om het opgebouwde ouderdomspensioen te splitsen. De pensioenuitvoerder hevelt het verdeelde ouderdomspensioen en het bijzonder nabestaandenpensioen (zie onderdeel C) over naar een eigen pensioenaanspraak voor de ex-partner die het pensioen niet opbouwde. Voor de ex-partner die het pensioen opbouwde, bestaat de pensioenaanspraak uit het ouderdomspensioen dat overblijft na de splitsing en het ouderdomspensioen dat deze ex-partner na de scheiding nog opbouwt.

Ex-partners A en B gaan scheiden. Partner A heeft tijdens het huwelijk ouderdomspensioen opgebouwd, partner B niet.

Wat gebeurt er bij verdeling?

Partner B krijgt een voorwaardelijk recht op een deel van het ouderdomspensioen van partner A. Partner A beslist op welke moment het (totale) pensioen ingaat, dus voor zowel het eigen pensioen als het deel dat aan ex-partner B moet worden uitbetaald. Als partner A voor de pensioendatum komt te overlijden, krijgt partner B geen ouderdomspensioen. Mogelijk krijgt partner B dan wel een bijzonder nabestaandenpensioen uitbetaald. Als partner B komt te overlijden, dan wordt het verdeelde pensioen van partner A weer aan het eigen pensioen van partner A toegevoegd.

Wat gebeurt er bij conversie?

Het ouderdomspensioen van partner A wordt gesplitst. Partner B krijgt een eigen aanspraak op ouderdomspensioen, het pensioen van partner A wordt direct lager. Zowel partner A als partner B kan zelf beslissen op welke moment hun pensioen ingaat, partner B is niet afhankelijk van de keuzes die partner A maakt. Als partner A voor de pensioendatum komt te overlijden, heeft dit geen gevolgen voor het ouderdomspensioen van partner B. Voor partner B is er na het overlijden van partner A geen recht op bijzonder nabestaandenpensioen.

Als partner B komt te overlijden, dan wordt het gesplitste pensioen van partner A niet terug toegevoegd aan het pensioen van partner A. De splitsing is definitief.

Wat doet u als u kiest voor conversie?

- Eén van de ex-partners vult het 'Mededelingsformulier in verband met de verdeling van ouderdomspensioen bij scheiding' in.
- Beide ex-partners ondertekenen dit formulier.
- Dit formulier gaat naar de *pensioenuitvoerder* waar het ouderdomspensioen geregeld is.
- Zijn er meer *pensioenuitvoerders*? Stuur dan een formulier naar elke pensioenuitvoerder waar u of uw ex-partner tijdens het huwelijk of geregistreerd partnerschap ouderdomspensioen heeft opgebouwd.
- **Doe dit binnen twee jaar na de scheiding.** Dan betaalt de *pensioenuitvoerder* het ouderdomspensioen rechtstreeks uit aan beide ex-partners.
- Bij elk formulier stuurt u een *gewaarmerkte kopie* mee van de *huwelijkse voorwaarden, partnerschapsvoorwaarden of het scheidingsconvenant*. U kunt ook een *gewaarmerkt uittreksel* opsturen.

Wanneer is conversie mogelijk?

Conversie is alleen mogelijk als:

- Er sprake is van echtscheiding of beëindiging van het geregistreerd partnerschap, dus niet bij scheiding van tafel en bed.
- U hierover afspraken maakt in de huwelijkse voorwaarden, partnerschapsvoorwaarden of het scheidingsconvenant, en
- De pensioenuitvoerder akkoord gaat met de conversie.

C. De gevolgen voor het nabestaandenpensioen

Naast de verdeling van het ouderdomspensioen kan een echtscheiding of beëindiging van het geregistreerd partnerschap ook gevolgen hebben voor het nabestaandenpensioen.

Soorten nabestaandenpensioen

In een pensioenregeling zijn er twee mogelijkheden voor nabestaandenpensioen:

- Nabestaandenpensioen op opbouwbasis
Bij nabestaandenpensioen op opbouwbasis is er een 'potje' geld gereserveerd voor de uitkering van dit pensioen aan de nabestaanden. Dit 'potje' blijft staan, ook als de partner die het pensioen opbouwt, een andere baan heeft of na een scheiding.
- Nabestaandenpensioen op risicobasis
Dit is een verzekering die uitkeert als de partner overlijdt terwijl hij of zij deelneemt aan de pensioenregeling. De dekking van deze verzekering vervalt als de partner van baan wisselt of na een scheiding.

Bekijk wat voor nabestaandenpensioen u heeft

DOEN!

In het pensioenreglement en de Pensioen123 staat of het nabestaandenpensioen op risicobasis of opbouwbasis is. Kunt u het niet vinden of komt u er niet uit? Vraag het dan aan uw werkgever of de *pensioenuitvoerder*.

Waarom is dit belangrijk?

Bij het einde van het huwelijk of geregistreerd partnerschap gaat de waarde van het nabestaandenpensioen op opbouwbasis naar de ex-partner. Dit is het bijzonder nabestaandenpensioen. De *pensioenuitvoerder* doet dit automatisch nadat zij weten dat u en uw ex-partner uit elkaar zijn. U hoeft er niets voor te doen en u en uw ex-partner krijgen vanzelf bericht.

Bij een nabestaandenpensioen op risicobasis is er geen recht op bijzonder nabestaandenpensioen nadat u uit elkaar bent gegaan.

Kunt u afzien van het bijzonder nabestaandenpensioen?

Ja, u en uw ex-partner kunnen bij de echtscheiding of beëindiging van het geregistreerd partnerschap afspreken om af te zien van het bijzonder nabestaandenpensioen. Er is dan geen bijzonder nabestaandenpensioen voor de achterblijvende ex-partner. Wilt u dat? Dat moet u dan doorgeven aan de *pensioenuitvoerder*. Bespreek dit eerst met een echtscheidingsadvocaat of mediator voor u hiervoor kiest.

D. Scheiden en internationale situaties

Scheiden in internationale situaties is ingewikkeld. Hieronder bespreken we kort drie mogelijk situaties:

1. Heeft u of uw ex-partner in Nederland in een Nederlandse pensioenregeling ouderdompensioen opgebouwd? Dan gelden de Nederlandse regels voor het verdelen van ouderdoms pensioen. Het maakt niet uit welk recht van toepassing is op uw huwelijks- of partnerschapsvermogensregime.
2. Heeft u of uw ex-partner in het buitenland volgens een buitenlandse pensioenregeling ouderdompensioen opgebouwd? Dan is van belang of het Nederlands recht van toepassing is op uw huwelijks- of partnerschapsvermogensregime. De Wet verevening pensioenrechten bij scheiding geldt alleen als de Nederlandse regels voor het huwelijksvermogensrecht gelden. Er bestaat geen recht op rechtstreekse uitbetaling door de buitenlandse pensioenuitvoerder. De ene ex-partner moet een deel van het pensioen doorbetalen aan de andere ex-partner.

3. Is het buitenlands recht van toepassing is op uw huwelijks- of partnerschapsvermogensregime?

Dan heeft u recht op verdeling van het pensioen als het buitenlands recht een vergelijkbare regeling kent. Het buitenlands recht bepaalt ook of er recht is op rechtstreekse uitbetaling door de pensioenuitvoerder.

Schakel een deskundige in bij internationale situaties

DOEN!

U kunt het beste een deskundige inschakelen om de gevolgen van uw scheiding te bespreken.

E. Levensgebeurtenissen na de verdeling van het pensioen

Hieronder ziet u enkele voorbeelden van de gevolgen voor het pensioen als een van de ex-partners na de scheiding overlijdt of bij hertrouwen. In de voorbeelden is partner A de partner die het pensioen opbouwde. Partner B bouwde geen pensioen op, maar heeft recht op het verdeelde pensioen.

1. Overlijden partner A

Verdeling van het ouderdompensioen (geen conversie)

Partner A overlijdt voor de pensioendatum

- Partner B krijgt geen ouderdompensioen
- Is er een bijzonder nabestaandenpensioen voor partner B? Dan ontvangt partner B na het overlijden van partner A het bijzonder nabestaandenpensioen.

Partner A overlijdt na de pensioendatum

- Voor partner B stopt de uitbetaling van het ouderdompensioen.
- Is er een bijzonder nabestaandenpensioen voor partner B? Dan ontvangt partner B na het overlijden van partner A het bijzonder nabestaandenpensioen.

Wel conversie

Na conversie hebben partner A en partner B ieder een eigen pensioenaanspraak. Het overlijden van partner A heeft geen gevolgen voor partner B. Partner B heeft een eigen pensioenaanspraak, met een eigen pensioenleeftijd.

2. Overlijden van partner B

Verdeling van het ouderdomspensioen (geen conversie)

Partner B overlijdt voor de pensioendatum

- Het verdeelde ouderdomspensioen van A dat voor B was gereserveerd, gaat weer terug naar A.
- Wat er met het bijzonder nabestaandenpensioen gebeurt, hangt af van de pensioenregeling. Bekijk hiervoor de pensioenregeling of vraag het na bij de werkgever of de pensioenuitvoerder.

Partner B overlijdt na de pensioendatum

- Het ouderdomspensioen van partner B gaat terug naar partner A.
- Wat er met het bijzonder nabestaandenpensioen gebeurt, hangt af van de pensioenregeling. Bekijk hiervoor de pensioenregeling of vraag het na bij de werkgever, de pensioenuitvoerder.

Wel conversie

Bij conversie heeft elke ex-partner een eigen pensioenaanspraak. De pensioenaanspraak van partner B gaat niet terug naar partner A.

3. Nieuw huwelijk of partnerschap

De ex-partners trouwen met een ander

Trouwen een of beide ex-partners met een ander? Dan heeft dat geen gevolgen voor de verdeling van het ouderdomspensioen of de toekenning van het bijzonder partnerpensioen. Als de pensioenregeling nabestaandenpensioen heeft, is dat voor de nieuwe partner.

U en uw ex-partner hertrouwen met elkaar

In dat geval herleven alle gevolgen van het huwelijk, ofwel alles wordt weer zoals het was. De verdeling van het pensioen en de toekenning van het bijzonder partnerpensioen wordt teruggedraaid. Dit gebeurt niet automatisch, dit moet u zelf melden bij de pensioenfondsen en verzekeraars.

Bekijk bij al deze situaties wat de gevolgen voor het inkomen zijn

DOEN!

Uw situatie kan veranderen, bijvoorbeeld door het overlijden van een van de ex-partners of door een huwelijk. Bekijk in al deze gevallen wat dit betekent voor uw inkomen nu en later. Bespreek dit met de deskundige die bij uw scheiding betrokken is.

F. Vragen die u misschien heeft

Waarom moeten we binnen twee jaar na het tijdstip van scheiding doorgeven dat we uit elkaar zijn?

Als u dat doet, betaalt de pensioenuitvoerder het pensioen na de pensioendatum rechtstreeks aan beide ex-partners uit. Als u dat niet doet, zal de ene ex-partner een deel van het pensioen moeten overmaken naar de andere ex-partner.

Kan een pensioenfonds of verzekeraar kosten berekenen voor de verdeling?

Ja, een pensioenuitvoerder mag u een rekening sturen voor de verdeling van het pensioen. De kosten staan vaak in het pensioenreglement. Kunt u het niet vinden? Neem dan contact op met uw pensioenuitvoerder.

Moeten we ook verdelen als we een samenlevingscontract hadden?

Dat hangt af van de afspraken in het samenlevingscontract of de afspraken bij het einde van de samenleving. Staat hierin dat u het ouderdomspensioen verdeelt? Dan moet u dat wel doen. Pensioenuitvoerders hoeven hier niet aan mee te werken, maar u kunt dit wel aan hen vragen. Neem hiervoor contact op met de pensioenuitvoerder.

Mijn ex-partner en ik hebben ongeveer evenveel pensioen opgebouwd. Kunnen we dan van verdeling afzien?

U kunt samen bepalen of u wilt verdelen en hoe u dat doet. Als de pensioenopbouw vergelijkbaar is, kunt u er voor kiezen om niet te verdelen. Dat zet u dan in het scheidingsconvenant. Bespreek uw keuze altijd met de deskundige die bij uw scheiding betrokken is.

De verschillen in onze pensioenopbouw zijn groot. Wat kunnen we dan doen?

Dan kunt u ervoor kiezen om alleen het pensioen van de partner met de meeste pensioenopbouw te verdelen. Daarbij kunt u rekening houden met het pensioen van de ex-partner met de minste pensioenopbouw. Bespreek uw keuze altijd met de deskundige die bij de scheiding betrokken is.

Mijn ex-partner en ik worden het niet eens over de verdeling van het pensioen. Wat nu?

Als u het niet eens wordt, heeft elke ex-partner recht op de helft van het opgebouwde ouderdomspensioen. Dat volgt namelijk uit de wet.

G. Woordenlijst

Alimentatie

Bijdrage in de kosten van levensonderhoud van de ex-partner en/of kinderen.

Basisregistratie Personen

De Basisregistratie Personen (BRP) bevat persoonsgegevens van inwoners van Nederland (ingezetenen) en van personen die Nederland hebben verlaten (niet ingezetenen).

Conversie

Splitsing van het opgebouwde ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen in een eigen pensioenaanspraak voor de ex-partner die het pensioen niet heeft opgebouwd.

Formulier mededeling scheiding

Met dit formulier geeft u aan *pensioenuitvoerders* door dat u gescheiden bent en meldt u gemaakte afspraken over de verdeling van het pensioen. Stuur dit formulier binnen twee jaar na het *tijdstip van scheiding* op naar de *pensioenuitvoerder*.

Gewaarmerkt(e) kopie of uittreksel

Kopie of een samenvatting/deel van een officieel document, zoals de *huwelijkse voorwaarden*, *partnerschapsvoorwaarden* of het *scheidingsconvenant*. Op de kopie of het uittreksel staat de handtekening of stempel van een advocaat, notaris of een buitenlandse autoriteit.

Huwelijkse voorwaarden

Afspraken die u en uw echtgenoot hebben gemaakt voor of tijdens het huwelijk. Hierin staat wat wel en geen huwelijksvermogen is. De afspraken legt u vast bij de notaris.

Mijnpensioenoverzicht.nl

De website waar u informatie vindt over uw pensioen.

[Mijnpensioenoverzicht.nl](https://www.mijnpensioenoverzicht.nl) geeft antwoord op vragen als:

- Heeft u nog ergens een 'vergeten' pensioen opgebouwd?
- Hoeveel pensioen heeft u opgebouwd en bij welke *pensioenuitvoerders*?
- Wat krijgen uw nabestaanden als u overlijdt?

Voor deze website heeft u een DigiD nodig. Heeft u nog geen DigiD, vraag deze dan aan op www.digid.nl.

Ouderdomspensioen

Wat is wel en wat is geen ouderdomspensioen?

Wel ouderdomspensioen is:

- ouderdomspensioen opgebouwd bij een werkgever;
- SAIP-pensioen (Samenloop Indische Pensioenen);
- militair pensioen;
- pensioenreserveringen in eigen vennootschap.

Geen ouderdomspensioen is:

- VUT-uitkering;
- lijfrenteverzekering;
- arbeidsongeschiktheidspensioen.

De AOW-uitkering kunt u niet verdelen.

Pensioenuitvoerder

Het pensioenfonds of de verzekeraar bij wie een partner een pensioenregeling heeft.

Partnerschapsvoorwaarden

Afspraken die u en uw partner hebben gemaakt voor of tijdens het partnerschap. Hierin staat wat wel en geen partnerschapsvermogen is. De afspraken legt u vast bij de notaris.

Scheiding

Dat is een echtscheiding of scheiding van tafel en bed dan wel beëindiging van het geregistreerd partnerschap anders dan door de dood, vermissing of omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk.

Scheidingsconvenant

Hierin staan de afspraken die u maakt in het kader van uw scheiding, bijvoorbeeld over de verdeling van uw bezittingen en schulden. Ook kunt u in het scheidingsconvenant afspraken maken over de verdeling van het ouderdomspensioen.

Tijdstip van scheiding

Het tijdstip van scheiding is afhankelijk van de vraag of sprake is van een echtscheiding of beëindiging van een geregistreerd partnerschap, dan wel of sprake is van een scheiding van tafel en bed:

- Bij een echtscheiding dan wel beëindiging van het geregistreerd partnerschap anders dan door de dood, vermissing of omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk is het tijdstip van scheiding de datum van inschrijving van de beschikking in de registers van de burgerlijke stand.
- Bij een scheiding van tafel en bed is het tijdstip van scheiding de datum van inschrijving van de beschikking in het huwelijksgoederenregister.

H. Waar kunt u terecht voor hulp of informatie?

In dit informatieblad vindt u de belangrijkste informatie over de verdeling van ouderdomspensioenen bij scheiding. Zijn niet al uw vragen beantwoord? Dan kunt u contact opnemen met bijvoorbeeld het Juridisch Loket. Hieronder vindt u adressen en websites van organisaties die u verder kunnen helpen.

Juridisch Loket

Bij het Juridisch Loket kunt u terecht voor juridische informatie of advies. Wilt u weten of er een juridische loket bij u in de buurt is? Bel dan 0900-8020 (€ 0,25 per minuut), of kijk op de website www.hetjl.nl

Vereniging van Familierechtadvocaten Scheidingsmediators (vFAS)

Postbus 65707
2506 EA Den Haag
Telefoon: 070-362 62 15
www.vfas.nl

Nederlandse Orde van Advocaten

Postbus 30851
2500 GW Den Haag
Telefoon: 070-335 35 35
www.advocatenorde.nl

www.rijksoverheid.nl

Op de website www.rijksoverheid.nl vindt u informatie over veel onderwerpen, bijvoorbeeld over scheiden en alimentatie. Als u op deze website het antwoord op uw vraag niet kunt vinden, kunt u uw vragen stellen via het contactformulier. U kunt op werkdagen tussen 8.00 en 20.00 uur ook bellen met Informatie Rijksoverheid. Het telefoonnummer is: 1400 (lokaal tarief).

Wijzer in geldzaken

E-mail: info@wijzeringeldzaken.nl
www.wijzeringeldzaken.nl

Dit informatieblad is een uitgave van het ministerie van Justitie en Veiligheid in samenwerking met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Wijzer in geldzaken. Aan de inhoud van dit informatieblad kunt u geen rechten ontleen.

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Communicatie
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Oktober 2017